

KOKU

Firdevs Kapusızoğlu

■ “Nasıl başladın ki sen bu işe?” diye sordu genç.

Sesinde bu işi tuhaf bulduğunu ifşa eden bir tını, hâlinde gördüklerini yadırgayan bir istihza vardı. Önündeki kâğıda bir şeyler karalayan kadın gencin söylediklerine aldırmadı. Yıllarca bu ince tınıyı duymaya alışmıştı. İnsanlar yaptığı işi ne kadar tuhaf karşılasa da müthiş derecede saygı ve hayranlık duyuyordu kendisine. Önünde eğilmekten alamıyorlardı kendilerini ama kadın bu türden gösterişlere iltifat etmiyor, yalnızca işiyle meşgul olmayı tercih ediyordu.

Evet, kadının yaptığı işin ciddiyetini taşımaktan başka bir gayesi yoktu.

Bazıları efsunlu büyüler yapan bir büyücü olduğunu düşünüyordu onun.

Bazıları bu işten dünyanın parasını kazandığı için epey zengin olduğuna hükmediyordu.

Bazıları ise Allah'ın biçare bir kadına lütfu olarak değerlendiriyordu onun kabiliyetini. Bu kişiler, müşküllerini gideren kadının bu işi para için yapmadığını anlayanlardı.

Kadının ne düşündüğü ise kimse tarafından bilinmiyordu. Konuşmayı sevmiyordu kadın. Onun dilden dile yayılan şöhretini duyanlar; ne yapıp edip ikamet ettiği evin adresini buluyor, soluğu kadının karşısında alıyordu. Böylesine efsunlu bir işle iştiغال eden kadının kapısını çalmaya cesaret edenler; karşılarında

fettan bakışlı, paragöz, asabi hatta histerik bir kadınla karşılaşacaklarını tahayyül ediyorlar ama kısa bir süre içerisinde yanıldıklarını anlıyorlardı.

Kadın; misafirlerini son derece vakur bir tavırla karşılıyor, onları evinin en rahat ve aydınlık köşesinde -pencerenin hemen önüne yerleştirilmiş, sağında iri yapraklı bir salon çiçeğinin kendisine eşlik ettiği yumuşak dokulu turuncu koltukta- ağırlıyor ve her birinin taleplerini sabırla dinliyordu. Bu ziyaretlerin neredeyse bir ritüele dönüşen bazı aşamaları yok değildi ama bu ritüeller kadının yaptığı işin ciddiyetini göstermek noktasında etkili olduğundan misafirler bundan rahatsızlık duymuyordu.

Onlar, bir yandan kalplerini karartan önyargıların mahcubiyetinden kurtulmaya çabalarırken bir yandan da kadına ve evdeki her biri özenle yerleştirilmiş eşyaya göz gezdirmeyi ihmal etmiyordu. Kadın ise misafirlerine kendilerini ağırlamaktan duyduğu memnuniyeti ifade ettikten hemen sonra orta sehpa da duran su şişesinin kapağını açıyor, yanındaki kristal bardağı suyla doldurup misafirine uzattıktan sonra turuncu koltuğun karşısındaki goblen kaplamalı berjere geçiyordu. Berjerin sağ tarafında duran ortası cam, kenarları ceviz oval sehpa ya uzanıyor, bordo kapaklı bir defterle yanındaki kurşun kalemi kucağına bırakıyor ve tüm bunları yaparken karşısında oturan kişiyi dinlemeye hazır olduğunu gösteriyordu.

Misafirler; ev sahibinin kucağındaki deftere bakarken yutkunuyor, konuşmaya başlamadan evvel, söyleyeceklerini muhasebe ediyordu.

Kadının evine kabul ettiği misafirleri için koyduğu bazı kurallar vardı. Kendisinden koku talep eden kişi -her kim olursa olsun- eve yapacağı ziyaretlerde tek başına bulunmalıydı. Beraberinde bir ahababı yahut akrabasını getirenler içeri kabul edilmiyordu.

Misafirler -bu sebepten olsa gerek- kendilerini bu tuhaf kadının karşısında aciz hissediyor, sınava çekilecekleri zannına kapılıyor, terliyor, kekeliyor ve konuya girmekte zorluk çekiyorlardı.

Böyle durumlarda ağır ağır hareket ederek acelesi olmadığını gösteren kadının munis bakışları misafirlerini teskin ediyor ve bir müddet sonra misafirler kendilerini güvende hissederek gevşiyordu. Derin bir soluklanmadan sonra, kadının ucunu henüz sivrilttiği kalemiyle yazacağı hayat hikâyelerini anlatmaya başlıyorlardı.

Misafirlerin hasretini çektikleri hisleri, bu hislerin kokularını neden talep ettiklerini uzun uzadıya anlattıkları aşama oldukça ehemmiyet arz ediyordu. Öyle ki bu aşamanın altın eşik olarak adlandırılmasında hiçbir mahzur

görülemezdi. Zira misafirler ancak bu eşiği layıkıyla geçebilirse istedikleri kokuyu elde etme hakkını kazanıyordu.

Kadın, misafirlerinin yaşam tecrübelerinin sahilliğine inanır ve bu hikâyeleri kıymete değer görürse istedikleri kokuyu kendilerine hazırlamayı kabul ediyordu. Aksi takdirde misafirler, kadının ayaklarına dünyaları da serecek olsa kadın onlara istedikleri kokuyu sunmaya muktedir olamadığını söylüyordu.

Bu durumu gayet iyi bilen misafirler; üçüncü aşamaya geçebilmek için kıvranıyor, kadını ikna edeceğine inandıkları cümleleri özenle seçiyor ve çoğunlukla bu cümleleri göz yaşlarıyla süslemeyi de ihmal etmiyorlardı.

Kadın; misafirlerini dinlerken kendisini etkileyen bir hikâyeyle karşılaş-tığında uzun soluklu karalamalar yapıyor, yanında bulundurduğu kalem-tıraşı defa defa kullanmak mecburiyetinde kalıyordu. Böyle durumlarda misafirler, bazen kadının kendisine inanmadığı için her ayrıntıyı yazdığını düşünerek hayıflanıyor bazense bu uzun soluklu karalamaların hayra alamet olduğuna inanarak istedikleri kokuya bir adım daha yaklaştıklarını hissediyorlardı ama her biri -misafir olduğu bu evden ayrılmadan evvel-umduğuna kavuşamayacağını gayet iyi biliyordu.

Bu, kadının diğer kuralıydı. Evine kabul ettiği kişilerin talebini geri çevirmek ihtimalinin, misafirperverliğine gölge düşüreceğine inandığından cevaplarını onları evinden uğurladıktan üç gün sonra bir mektup vesilesi ile vermeyi tercih ediyordu.

Kendilerini bu kadının kapısından medet ummaya sevk eden imtihan dolu günlerini anlatan misafirler; hikâyelerini en ince detayıyla ve en dokunaklı hâliyle anlattıklarına kani olduktan sonra son nefeslerini verene kadar hatırasını taşımak istedikleri hisleri, bu hislerin kokusunu tarif etmeye başlıyordu.

Bu işi tuhaf kılan şeylerden belki de en kuvvetlisi işte bu tariflerdi... Bordo kapaklı deftere yazılan onlarca satırın arasında neler yoktu ki...

Mesela kendi dalgınlığı yüzünden çocuğunun üzerine çaydanlık devrilen bir anne, aynı gaflete ikinci kez düşmekten korkuyordu ama zaman hızla akıp geçiyor, insanlar yaşadıklarını unutuyordu. Kadın yaptığı hatanın bedelini unutmamak için korkusunun kokusunu bulabilme ümidiyle gelmişti. Pek tabii herkesin korkuları birbirinden farklıydı. Kokuları da... Kadın korkusunun kokusunu henüz demini almış çay, hastane koridoru, galoş, silverdin krem, iltihap ve idrar kokusuyla tarif etmişti.

Bir başkası annesinin kokusuna hasret duyuyordu ama pek tabii annelerin de kokusu birbirinden farklıydı. O annesinin kokusunu vazelin, kavrulmuş soğan ve olgunlaşıp yere düştükten sonra güneş ışığıyla kesifleşen dut kokusu olarak tarif ediyordu.

Bazıları da tarifi imkânsız kokular talep ediyordu kadından. Bir ömür aradıkları, hasretini çektikleri o şeyin hiç olmazsa kokusunu boyunlarında ve bileklerinde taşımak için... Aslında tarif etmesi zor olan kokular değil, hislerdi. En önce bunu kabul etmeleri gerekti. Oysa insanlar bunu kabul etmek yerine, sanrılarını anlatmakta ısrar ediyorlardı. Kadın bu türden insanların hâline üzülüyordu. Kimse kalbinde adı konulmamış yaralarla yaşamayı hak etmiyordu. Bu insanların kendi hislerine yabancı kalmalarına engel olmak istiyor, böyle günlerde gecesini gündüzüne katarak çalışıyor ve sonunda muhakkak misafirlerinin hislerini, bu hislerin kokularını kayboldukları yerden bulup çıkarıyordu.

Hâliyle kadın, en çok da böyle insanlardan dua alıyordu. Müstehzi bir tavırla onun bu işe nasıl başladığını soran hayatın çömez gencini evinden uğurladıktan yarım saat kadar sonra -yani az evvel- kapısını çalan o kadın, işte yine kendisine çokça dua edecek olanlardandı!